

Valtuustoaloite lautakuntien vaikutusvallan ja toimintaedellytysten vahvistamisesta Satakunnan hyvinvointialueella

Me allekirjoittaneet aluevaltuutetut esitämme, että Satakunnan hyvinvointialue ryhtyy toimenpiteisiin lautakuntien tosiasiallisen vaikutusvallan, valmisteluroolin ja budjettiohjauksen vahvistamiseksi.

Hyvinvointialueen lautakunnat ovat keskeinen osa demokraattista päätöksentekoa ja palveluiden poliittista ohjausta. Käytännössä lautakuntien mahdollisuudet vaikuttaa valmisteluun ja taloudellisiin linjauksiin ovat kuitenkin jääneet osittain rajallisiksi. Lautakuntiin tuodaan usein merkittäviä asioita tiedoksi vasta siinä vaiheessa, kun valmistelu on jo pitkällä tai ratkaisut käytännössä tehty. Lisäksi lautakuntien harva kokousrytmi vaikeuttaa ajankohtaisten asioiden seuraamista sekä aktiivista osallistumista palveluiden kehittämiseen. Hyvinvointialueiden nykyisessä tilanteessa, jossa talouspaineet, palveluverkon muutokset ja henkilöstöhaasteet ovat merkittäviä, tarvitaan vahvempaa poliittista ohjausta jo valmisteluvaiheessa.

Esitämme seuraavia toimenpiteitä:

1. Lautakuntien kokousrytmin arviointi ja tiivistäminen

Hyvinvointialue selvittää mahdollisuuden lisätä lautakuntien kokousten määrää tai järjestää säännöllisiä valmistelu- ja keskustelutilaisuuksia merkittävien hankkeiden sekä palveluverkkoratkaisujen yhteydessä.

Tavoitteena on:

lisätä lautakuntien ajantasaista tilannekuvaa

mahdollistaa aikaisempi poliittinen vaikuttaminen

vahvistaa luottamushenkilöiden osallistumismahdollisuuksia.

2. Merkittävien asioiden tuominen lautakuntiin nykyistä aikaisemmassa vaiheessa

Hyvinvointialueen tulee varmistaa, että merkittävät palveluverkkoon, henkilöstöön, investointeihin ja säästöihin liittyvät valmistelut käsitellään lautakunnissa jo valmisteluvaiheessa. Lautakunnilla on mahdollisuus antaa linjaavia näkemyksiä ennen lopullista päätöksentekoa. Tiedoksi tuotavista asioista voidaan tarvittaessa käydä lähetekeskustelu ja tehdä lausumaesityksiä.

3. Lautakuntien budjettivaikutusvallan vahvistaminen

Hyvinvointialue selvittää mahdollisuuden vahvistaa lautakuntien roolia talousarvion valmistelussa siten, että lautakunnille osoitetaan nykyistä vahvempi lausunto- ja valmistelurooli oman toimialansa budjettiin. Lautakunnille annetaan mahdollisuus tehdä esityksiä määrärahojen kohdentamisesta. Lautakunnille toimitetaan talousraportointi nykyistä yksityiskohtaisemmin ja aikaisemmassa vaiheessa.

4. Lautakuntien ja aluehallituksen yhteistyön vahvistaminen

Hyvinvointialue kehittää toimintamalleja, joilla lautakuntien näkemykset siirtyvät nykyistä paremmin aluehallituksen ja aluevaltuuston valmisteluun.

Tämä voi sisältää esimerkiksi:

- yhteisiä seminaareja
- valmisteluiltoja
- puheenjohtajiston yhteistyöfoorumeita
- säännöllistä vuoropuhelua viranhaltijajohdon kanssa.

Perustelut

Hyvinvointialueiden päätöksenteon tulee perustua avoimeen valmisteluun ja luottamushenkilöiden todellisiin vaikutusmahdollisuuksiin.

Lautakuntien aseman vahvistaminen:

- parantaa päätöksenteon läpinäkyvyyttä
- lisää demokratian toteutumista
- vahvistaa alueellista näkökulmaa
- tuo valmisteluun käytännön palvelutuntemusta
- voi ennaltaehkäistä ristiriitoja ja lisätä päätösten hyväksyttävyyttä.

Samalla lautakuntien vahvempi osallistuminen talousarviovalmisteluun lisää päätöksenteon realismia ja sitoutumista yhteisiin taloudellisiin tavoitteisiin.

Satakunnassa palveluiden saavutettavuus, alueellinen yhdenvertaisuus ja talouden tasapaino ovat kysymyksiä, joissa laaja poliittinen osallistuminen on erityisen tärkeää.

Esitys

Edellä olevan perusteella esitämme, että Satakunnan hyvinvointialue käynnistää selvityksen ja valmistelun lautakuntien vaikutusvallan, osallistumismahdollisuuksien ja budjettiroolin vahvistamiseksi.

Paikka ja päivämäärä

Porissa 8.6.2026

Perussuomalaisten aluevaltuustoryhmä

Heidi Sakari

Heidi Sakari

PETRI SALMINEN

Niina Immonen

Jouko RÄJÄ-AHO

Soile Ojala-Seppä
Sanna Kotiranta

JAMMI TOIVONEN

PETERI TUURA

Tommi Aalto

